

Gillberga 9:1

Intill L1985:3410
Eskilstuna kommun
Södermanland
Helmut Bergold

ARKEOLOGGRUPPEN I ÖREBRO AB

Radiatorvägen 11, 702 27 Örebro

Telefon 019-609 04 10

www.arkeologgruppen.se

arkeologgruppen@arkeologgruppen.se

*Översiktskarta över Södermanlands län med platsen
för schaktningsövervakningen markerad i rött.*

© 2020 Arkeologgruppen AB
Arkeologgruppen rapport 2020:39

Författare	Helmut Bergold
Kvalitetsgranskning	Erica Strengbom
Grafisk form	Nina Balknäs
Omslagsfoto	Schaktning pågår. Foto från öster.
Foto	Arkeologgruppen AB om inte annat anges i figurtexten.

Kartor ur allmänt kartmaterial, © Lantmäteriet Dnr R50223371_200001

ARKEOLOGGRUPPEN AB RAPPORT 2020:39

ARKEOLOGISK UNDERSÖKNING
I FORM AV SCHAKTNINGSÖVERVAKNING

Gillberga 9:1

Intill L1985:3410
Eskilstuna kommun
Södermanland

Helmut Bergold

Lst dnr 431-2599-2019

Tekniska och administrativa uppgifter

Län	Södermanland
Kommun	Eskilstuna
Landskap	Södermanland
Socken	Gillberga
Fastighet	Tiggeby 2:12

Fornlämningsnummer	L1985:3410
Lämningstyp	Gravfält
Datering	—

Typ av undersökning	Arkeologisk undersökning i form av schaktningsövervakning
Länsstyrelsens beslutsdatum	2019-05-22
Länsstyrelsens diarienummer	431-2599-2019
Uppdragsnummer i Fornreg	201900598
Arkeologgruppens projektnummer	P19032

Projektledare	Erica Strengbom
Fältpersonal	Helmut Bergold

Undersökningstid	maj 2020
Undersökt yta	140 löpmeter
Inmätningsteknik	GPS, handhållen
Koordinatsystem	SWEREF 99 TM
Höjdsystem	RH 2000

Arkiv

Arkivmaterial förvaras tillsvidare hos Arkeologgruppen AB.

Digitalt arkiv

Digitala data förvaras tillsvidare hos Arkeologgruppen AB.

Fynd

Inga fynd gjordes.

Innehållsförteckning

Sammanfattning	5
Inledning	5
Bakgrund och kulturmiljö	6
Syfte och målgrupper	7
Metod och genomförande	10
Resultat	10
Tolkning	10
Utvärdering av resultaten i förhållande till undersökningsplanen	10

Figur 1. Karta över trakten för schaktningsövervakningen strax utanför Eskilstuna och invid fornlämnning L1985:3410, Eskilstuna kommun. Läget för schaktet är markerat med svart ring. Skala 1:250 000.

Sammanfattning

Längs den lokala byvägen mot Tiggeby grävdes ett cirka 140 meter långt och 0,6–0,7 meter brett schakt. Djupet var cirka 0,6–0,7 meter. Arbetet för-
anleddes av nedläggning av en ny elkabel i området för Tiggeby, Skricksta
och Gillberga strax utanför Eskilstuna. Schaktet skulle dras invid fornläm-
ning L1985:3410, Eskilstuna kommun och behövde därför övervakas. Det var
uppdelat i två sektioner, med den huvudsakliga sträckningen längs byvägens
västra kant, cirka 110 meter, varefter schaktet vek av 90 grader mot söder. De
stratigrafiska iakttagelserna visade i huvudsak naturliga lager. Överst fanns
grästorp och ett tunt jordskikt följt av sand eller grus med silt eller berg i
botten. Inget av arkeologiskt intresse noterades.

Inledning

Vattenfall Eldistribution avsåg att schakta för en ny elkabel i området kring
Tiggeby, Skricksta och Gillberga invid fornlämning L1985:3410, Eskilstuna
kommun. Länsstyrelsen i Södermanland bestämde att schaktningen skulle
ske under antikvarisk kontroll och Arkeologgruppen AB utsågs att utföra upp-
draget. Schaktsträckan var sammanlagt cirka 140 meter och löpte till större
delen längs med byvägen till Tiggeby för att slutligen korsa den och fortsätta
omkring 30 meter över en förhöjning med berg i dagen och där ansluta mot
en elstolpe. Vattenfall Eldistribution var betalningsansvariga.

Figur 2. Undersökningsområdets del som löper längs med byvägen. Det är vägens vänstra sida på bilden som är aktuell. Foto från väster.

Figur 3. Undersökningsområdets andra del, från vägen mot en befintlig elstolpe. Foto från norr.

Bakgrund och kulturmiljö

Schaktet skulle dras längs en mindre grusbelagd väg i ett jordbrukslandskap med bruten terräng och större skogsparier i norr, bestående av en del förhöjningar och impediment. Grusvägen löper förbi gravfältet L1985:3410, som ligger på en flack förhöjning intill vägen. Schaktet skulle grävas längs vägkanten, dock på motstående sida av gravfältet. Gravfältet består av 3–10 meter stora stensättningar som är mellan 0,3 och 0,5 meter höga. Ytmässigt omfattar gravfältet cirka 70×35 meter och sammanlagt har 10 gravar konstaterats i området, varav ett mindre antal är otydliga och osäkra.

I övrigt finns inga enligt kulturmiljöregistret (KMR)kända lämningar i gravfältets eller det tänkta schaktets direkta närhet (se figur 6).

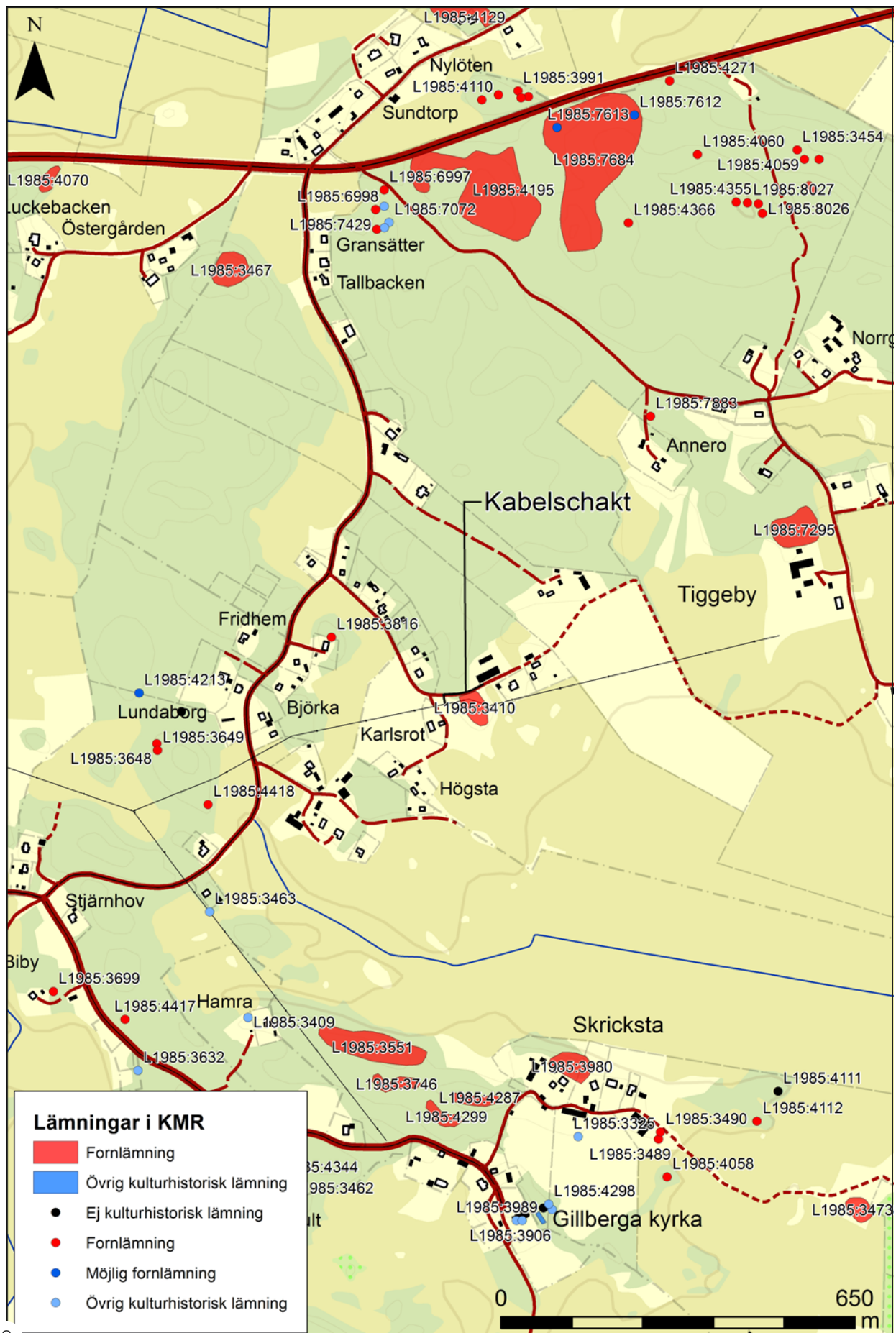
Figur 4. Översikt över impedimentet med gravfältet L1985:3410.

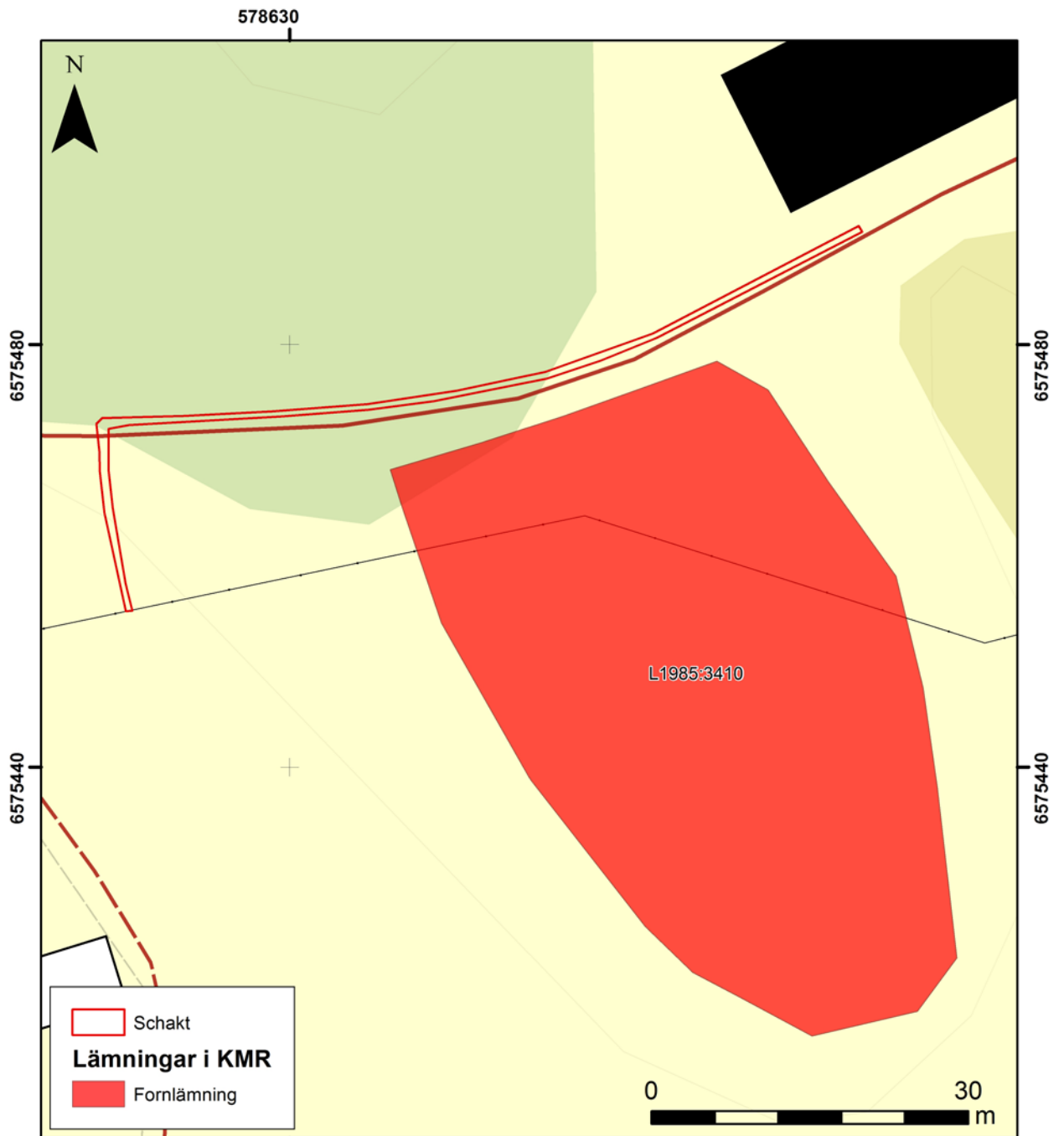
Figur 5. Grav tillhörande gravfältet.

Syfte och målgrupper

Syftet med undersökningen var att löpande undersöka och dokumentera eventuellt påträffade mindre komplicerade arkeologiska lämningar, vid mer komplicerade anläggningar skulle Länsstyrelsen kontaktas. . Vidare innebar uppdraget att identifiera lämningar, datera dem och förstå vilken typ av aktivitet de representerar. Eventuella fynd skulle identifieras och dateras. Om möjligt skulle provtagning i daterande syfte ske.

Figur 6. Schaktets läge på fastighetskartan och de i KMR redovisade fornlämningarna i närområdet. Som synes finns inga andra registrerade lämningar i gravfältets omedelbara närhet. Skala 1:10 000.

Figur 7. Schaktplan. Schaktet i rött direkt norr om grusvägen. Skala 1:600.

Metod och genomförande

Arbetet utfördes som en schaktningsövervakning, vilket innebar att en arkeolog övervakade schaktningsarbetet. Arbetet utfördes med maskin som skiktvis grävde ner till lager- och anläggningsnivå eller erforderligt djup för kabeln. Schakten mättes in med handhållen GPS. Dokumentationen digitaliserades och bearbetades i ArcGis 10.3.1. Fältdokumentationen bestod av schaktbeskrivningar och stratigrafiska relationer. Fotodokumentationen skedde med digitalkamera.

Resultat

Schaktet var cirka 140 meter långt, 0,6–0,7 meter brett i ytan och cirka 0,5 meter brett i botten. Djupet var cirka 0,6–0,7 meter. Det var uppdelat i två sektioner, där den huvudsakliga sträckningen löpte längs byvägens västra kant, cirka 110 meter, varefter schaktet vek av 90 grader mot söder. De stratigrafiska iakttagelserna visade på i huvudsak naturliga lager. Översta fanns grästorv och ett tunt jordskikt som följdes av sand eller grus och i botten fanns silt. I schaktets andra del som löpte i en sträckning av cirka 30 meter från vägkant, över en svag förhöjning i västlig riktning, mot en befintlig elstolpe utgjordes botten på flera ställen av ytligt liggande berg. Inget av arkeologiskt intresse noterades.

Tolkning

Inget av arkeologiskt intresse noterade i något av schakten. Stratigrafiskt utgjordes iakttagelserna av en naturlig markhorisont och därefter naturliga lager eller berg.

Utvärdering av resultaten i förhållande till undersökningsplanen

Syftet med undersökningen var att undersöka de lämningar som eventuellt kunde komma att beröras av ledningsgrävningen för kabeln. Förmodade lämningar var exempelvis skadade gravar eller boplatslämningar. Inga lämningar påträffades i de övervakade schakten. Inga avvikelser från undersökningsplan, tidsplan eller budget gjordes.

Figur 8. Det längre schaktet (N–S) sett från öster.

Arkeologgruppen AB

RAPPORT 2020:39

